

Handleiding bij euthanasieverklaring, behandelverbod en niet-reanimeer verklaring

Waarom nadenken en praten over uw levenseinde? Misschien denkt u wel eens na over uw levenseinde. In dat laatste deel van uw leven kan uw huisarts u niet meer beter maken. Maar uw huisarts kan nog wel veel voor u doen. Daarvoor moet uw huisarts weten wat u belangrijk vindt, wat u wilt en wat u niet wilt. Wilt u zo lang mogelijk alle behandelingen? Of zijn er behandelingen die u niet meer wilt? Heeft u specifieke wensen voor stervensbegeleiding? Of zijn er omstandigheden waarin u euthanasie overweegt? Bespreek uw vragen, wensen en verwachtingen over het laatste deel van uw leven. Dan kunt u in alle rust bedenken en bespreken wat voor u van waarde en betekenis is. Zo houdt u zelf invloed om keuzes te maken. Het is zinvol om uw wensen en verwachtingen over de zorg bij uw levenseinde met de huisarts en uw naasten tijdig te bespreken en op te schrijven. Met een schriftelijke wilsverklaring geeft u aan wat u wel of juist niet wilt aan het einde van uw leven. Bijvoorbeeld dat u geen levensverlengende behandelingen wilt en niet gereanimeerd wilt worden bij een hartstilstand. Of dat u euthanasie wenst, of juist niet. Er zijn drie soorten wilsverklaringen. Ten eerste een wilsverklaring waarin u aangeeft wat u niet wilt, ofwel een behandelverbod. Ten tweede een wilsverklaring waarin u aangeeft wat u wel wilt, een schriftelijk verzoek tot euthanasie. Ten derde een verklaring tot niet-reanimeren.

Behandelverbod

Het is ieders goed recht te verklaren dat hij/zij in situaties, door ziekte of ongeval, waarin er geen uitzicht is op herstel tot een waardige levensstaat, behandelingen die het leven nodeloos verlengen, zoals reanimatie, beademing en kunstmatige voeding, te verbieden. Dit wordt een behandelverbod genoemd. Het kan hierbij gaan om situaties, waarin geen communicatie meer mogelijk is, maar ook bij wilsonbekwaamheid. In die situaties kan een gevolmachtigde de behandelend arts wijzen op de wens van de betrokkene, zoals die verwoord is in het behandelverbod.

Euthanasie verklaring

U kunt uw vraag om euthanasie opschrijven. Dit document heet een euthanasieverklaring. U schrijft op wanneer u zou willen dat uw huisarts u helpt met sterven. U omschrijft wat voor u ondraaglijk lijden is. Dit is lijden dat u niet meer aan zou kunnen. Ook moet dit lijden niet meer over kunnen gaan, dus uitzichtloos zijn. Als het zover is, beslist uw huisarts of uw situatie past bij de zorgvuldigheidseisen van de wet. Ook als u een schriftelijk euthanasieverzoek heeft, beslist de huisarts. U heeft geen recht op euthanasie. De huisarts mag altijd beslissen om geen euthanasie uit te voeren. In geval van een euthanasieverzoek moet de betrokkene altijd zelf kunnen communiceren en zijn/haar wens bij herhaling aan de behandelend arts kenbaar maken. In die situaties is het dan ook noodzakelijk dat de betrokkene bij volle bewustzijn is en wilsbekwaam.

Verklaring niet-reanimeren

Wanneer uw hart en uw ademhaling stilstaan, kan met reanimatie geprobeerd worden het hart en de ademhaling weer op gang te krijgen. Dit gebeurt door hartmassage (stevig ritmisch duwen op het borstbeen om het bloed rond te pompen), mond-op-mondbeademing (blazen in de mond (en soms neus), zodat er steeds weer nieuwe lucht in de longen stroomt) en defibrillatie het geven van één of meer stroomstoten op de borstkas om het hart weer in het juiste ritme te brengen. In een verklaring niet-reanimeren schrijft u op dat u geen reanimatie wilt bij een hartstilstand. U kunt ook een speciale ketting dragen waar dit op staat. Dit heet een “niet-reanimeer-penning”.

Wat te doen met deze verklaringen?

Vul de verklaringen in tweevoud en volledig in. Bij naam wordt bedoeld de volledige naam inclusief de volledige voornamen. Vul bij het Behandelverbod de gegevens van de gevolmachtigde volledig in en bespreek de inhoud ervan met de gevolmachtigde. De gevolmachtigde moet uiteraard akkoord gaan met de volmacht. Onderteken de verklaringen in tweevoud en bewaar van uw ondertekende verklaringen één exemplaar in uw eigen administratie, op een plaats die ook bekend is bij uw gevolmachtigde. Uw gevolmachtigde ondertekent het Behandelverbod niet, maar mag, indien gewenst, zijn/haar akkoord laten blijken door paraaf of handtekening aan de rechterzijde, naast de persoonsgegevens van de gevolmachtigde. Overhandig van beide verklaringen één getekend exemplaar aan uw huisarts. Deze wordt bewaard in uw medisch dossier. Als u tevoren al een gesprek hebt gehad met uw huisarts dan kunt u de getekende exemplaren (laten) afgeven in de praktijk, aan de doktersassistent(e). Heeft u nog geen gesprek gehad over de verklaringen, maak dan een afspraak voor een dubbel consult bij uw huisarts en neem de getekende verklaringen dan mee. Of overhandig ze, in geval van een huisbezoek, persoonlijk aan uw huisarts tijdens de visite.

Euthanasieverklaring

Naam en volledige voornamen:

Geboortedatum:

Geboorteplaats:

Na grondige overweging, uit vrije wil en in het bezit van mijn volle verstand verklaar ik het volgende:

Wanneer ik te eniger tijd door ziekte, ongeval of welke oorzaak dan ook in een lichamelijke en/of geestelijke toestand kom te verkeren, waaruit voor mij geen herstel tot een waardige levensstaat te verwachten is, en wanneer ik deze toestand als ondraaglijk en uitzichtloos ervaar, wens ik:

dat ik mijn behandelend arts om euthanasie kan vragen en dat mijn behandelend arts deze wens ten uitvoer brengt, met inachtneming van de wettelijke richtlijnen.

Datum:

Handtekening:

Behandelverbod

Naam en volledige voornamen:

Geboortedatum:

Geboorteplaats:

Na grondige overweging, uit vrije wil en in het bezit van mijn volle verstand verklaar ik het volgende:

Wanneer ik te eniger tijd door ziekte, ongeval of welke oorzaak ook in een lichamelijke en/of geestelijke toestand kom te verkeren, waaruit voor mij geen herstel tot een waardige levensstaat te verwachten is, wens ik:

1. dat op mij geen middelen of technieken zullen worden toegepast, die bedoelen de fysieke levensprocessen in mij te onderhouden of te verlengen. Dat betekent ook: geen reanimatie, geen beademing en geen kunstmatige voeding.
2. dat op mij geen middelen of technieken zullen worden toegepast, die bedoelen mijn bewustzijn te onderhouden of op te wekken.

In het geval dat ik lichamelijk of geestelijk niet in staat ben deze verklaring te overhandigen en mondeling toe te lichten aan mijn behandelend arts moet deze verklaring als mijn uitdrukkelijke wens worden opgevat. Voor zover ik mijn wensen op medisch gebied niet meer kan aangeven, wijs ik als mijn gevolmachtigde aan:

Naam:

Geboortedatum:

Geboorteplaats:

Adres:

Telefoonnummer:

Relatie:

Datum:

Handtekening:

Wilsverklaring tot niet-reanimeren

Hierbij verklaar ik, dat ik niet gereanimeerd wil worden in geval van een hartstilstand.

Naam:

Voornamen:

Geboortedatum:

BSN:

Adres (Huis)arts

Datum: __-__-____ te:

Met de ondertekening van deze wilsverklaring geef ik toestemming aan mijn (huis)arts om de huisartsenpost en eventuele andere zorgverleners* te informeren over mijn keuze om niet gereanimeerd te willen worden.

Handtekening:

*Informatie over een wilsverklaring tot niet-reanimeren wordt doorgegeven als iemand wordt vervoerd per ambulance of opgenomen wordt in een ziekenhuis of in een verzorgingshuis of verpleeghuis gaat wonen.